

Energi- og miljøkomiteen

Mai 2025

Høring fra RIF til meld. St. 26 (2023–2024) Klimameldingen 2035

RIF støtter hovedretningen i Klimameldingen 2035. Meldingen inneholder mange gode grep. Samtidig mener vi at ambisjonene og gjennomføringskraften må styrkes for å sikre nødvendig omstilling. RIF representerer fagmiljøene som skal bidra til å realisere mange av prosjektene klimameldingen legger opp til. Våre medlemmer ser hver dag hvordan klare krav og tidlige signaler er avgjørende for å få til omstilling i praksis.

Norges klimamål bør økes til 80 prosent reduksjon av utslipp innen 2035.

Regjeringen foreslår å kutte 70–75 prosent av utslippene innen 2035. RIF mener dette er et viktig steg, men ikke ambisiøst nok. IEAs «Net Zero Roadmap» viser at industriland må kutte minst 80 prosent for å holde 1,5-gradersmålet innen rekkevidde. Klimautslippene samler seg opp og blir værende i atmosfæren i hundrevis av år, noe som understreker behovet for raske kutt. Hver utslippsenhet vi sparer i dag, har større effekt på å begrense oppvarmingen enn en spart enhet om ti år.

Norge har et unikt utgangspunkt: høy kompetanse, sterke teknologimiljøer, store ressurser – og en stor eksport av fossil energi. Det gir oss både et større ansvar og bedre muligheter enn mange andre til å lede det grønne skiftet. Et høyere klimamål handler ikke bare om utslippskutt, men om å investere i fremtidens industri og arbeidsplasser. En tydelig retning gir næringslivet trygghet til å satse på nye løsninger. Regjeringen peker på at høyere mål kan gi økte kostnader på kort sikt, men meldingen viser også at det å vente vil koste langt mer – både økonomisk og samfunnsmessig, gjennom økte klimaskader og høyere tilpasningskostnader.

For å sikre fremdrift mot et høyere mål bør Norge også sette tydelige delmål:

- **Mål for karbonlagring i naturen:** Klimameldingen peker på at opptak av karbon i skog og myr er viktig, men uten å sette konkrete mål. Et eget mål for hvor mye karbon vi skal binde i naturen, vil styrke koblingen mellom klimakrisen og naturkrisen – og redusere risikoen for at vi kutter utslipp på bekostning av verdifull natur.

- **Mål for forbruksbaserte utslipp:** Miljødirektoratets rapport *CaFEAN 2¹* viser at to tredeler av klimagassutslippene fra norsk forbruk skjer i andre land. Dette gjelder blant annet produksjon av stål, betong og aluminium brukt i byggeprosjekter. Ved å bruke lavutslippsmaterialer og gjenbrukte byggematerialer, kan vi kutte utslipp som i dag faller utenfor det norske klimaregnskapet. Et eget mål for forbruksbaserte utslipp vil kunne gi større gjennomslag for slike tiltak.
- **Trinnvise krav for utslippsreduksjon:** Vi anbefaler at klimamålene brytes ned i klare, årlige krav som gjør dem mer håndterbare og målbare. Dette kan inkludere tiltak som flere grønne finansieringsmuligheter. I tillegg bør det innføres tallfestede krav for utslippskutt. Det er særlig viktig å sette krav til klimagassreduksjoner allerede i tidlig fase av prosjekter, slik at vi legger til rette for ambisiøse, men realistiske mål, og kan planlegge godt slik at kostnader reduseres.

Klare delmål vil ikke bare styrke styringen og troverdigheten i klimapolitikken. De vil også gi tydeligere rammer for investeringer og akselerere teknologiutvikling og innovasjon, som igjen kan skape arbeidsplasser og bygge fremtidens industri.

Klimakrav i planlegging og sirkulære løsninger i bygg og anlegg

RIF støtter at regjeringen vil styrke klimahensyn i plan- og bygningsloven. Skal vi lykkes med utslippskutt i bygg, transport og arealbruk, må klimakrav bli en tydeligere og mer forpliktende del av planleggingen. Det er positivt at prinsippet «unngå – flytte – forbedre» løftes frem. Men for at dette skal få effekt, må endringene innføres raskt, støttes av veiledere og kompetansetiltak – og følges opp med krav om reduserte klimagassutslipp i nye planer og prosjekter, ikke bare klimaregnskap. Kommunene bør også få sterkere insentiver til å prioritere klimavennlige løsninger tidlig, for eksempel gjennom støtteordninger som Klimasats.

Det bør også stilles krav om å sette av arealer til nødvendig elektrifiseringsinfrastruktur – som ladeanlegg for elbiler, landstrøm for skip og fyllestasjoner for hydrogen.

RIF støtter videre at byggteknisk forskrift (TEK) må inneholde tydelige klimakrav. Skal vi få ned utslippene fra bygg og anlegg, trengs krav til materialvalg, ombruk og energieffektivisering – og disse må konkretiseres. Offentlige byggeprosjekter bør gå foran ved å stille krav om bruk av lavutslippsmaterialer, mer ombruk av bygg og bygningsdeler, og løsninger som forlenger levetiden på eksisterende bygg. I tillegg bør det kreves at klimagassutslipp beregnes allerede i tidlig fase, slik at de mest klimavennlige løsningene velges før byggingen starter.

CCS og bruk av lavutslippsmaterialer

Klimameldingen peker på CO₂-håndtering som det enkelttiltaket med størst potensial for utslippskutt fram mot 2035. RIF mener dette krever en langsiktig og forpliktende satsing – med tydelige investeringer, standarder og opptappingsplaner. Norge har mulighet til å ta en ledende posisjon innen karbonfangst og -lagring (CCS), og kombinere utslippskutt med ny industriutvikling og eksportinntekter. Industrien har allerede levert betydelige reduksjoner, og denne innsatsen må styrkes videre. Prosjekter som Heidelberg Materials' anlegg i Brevik, der verdens første fullskala karbonfangst

¹[To tredeler av utslippene fra forbruket vårt skjer i andre land](#), Miljødirektoratet 2024.

på en sementfabrikk nå står klart, viser at CCS-løsninger er gjennomførbare i stor skala. For å utnytte dette potensialet bør offentlige byggeprosjekter gå foran ved å stille krav om bruk av lavutslippsmaterialer, som CCS-basert betong, i anbud og regelverk.

Energieffektivisering i bygg og industri

Skal Norge lykkes med å elektrifisere transport, bygg og industri, må vi bruke den kraften vi allerede har smartere. Bygg står for nesten halvparten av det elektriske forbruket. Likevel går energieffektiviseringen altfor tregt – selv om vi vet at over halvparten av energibruken i bygg kan kuttes med kjent teknologi og rehabilitering.

Klimameldingen slår fast at virkemiddelapparatet skal vris tydeligere i grønn retning, og at Enovas rolle skal styrkes. RIF støtter dette, men mener det må følges opp med større handlingsrom og målrettede ordninger for energieffektivisering, særlig for tiltak som kutter strømbruk til oppvarming. Kommunene må også få bedre muligheter til å gjennomføre tiltak i egne bygg, blant annet ved å øke rammene i Husbankens tilskuddsordninger.

Fornybar energi må prioriteres smartere

Samtidig som vi bruker energien mer effektivt, må ny fornybar kraft både bygges ut raskere prioriteres der den gir størst verdi for industri og samfunn. Strømnettet er en flaskehals mange steder. Prosjekter som kan kutte utslipp og skape arbeidsplasser, risikerer å bli stående på vent. Et ferskt eksempel ([E24](#), april 2025) er SMA Minerals planlagte fabrikk for nullutslippskalk i Mo i Rana. Prosjektet på 13 milliarder kroner og 250 arbeidsplasser står i fare for å bli flyttet ut av landet fordi kraftreservasjonen ble fjernet og prosjektet vurdert som «ikke modent nok», selv om industrien er klar. Dette viser at dagens «førstemann til mølla»-prinsipp ikke fanger opp hva som er viktigst for Norge. Vi anbefaler derfor en ny prioriteringsmodell som sikrer at nettkapasiteten brukes der den gjør mest nytte.